Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Nota actief openbaar
Ja

Directoraat Generaal Curatieve Zorg
Directie Patiënt en Zorgordening
Team C

Opgesteld door
[redacted]

Aan Minister van LJS
CC Minister van VWS

Deadline: 3 juli 2026

nota

TER BESLISSING

Kamerbrief aanscherpingen wetsvoorstel Integere bedrijfsvoering zorg- en jeugdhulpaanbieders

Datum
25 juni 2026

Kenmerk
4472059-1100778-PZo

Bijlage
1

1. Aanleiding

29 januari 2025 is het wetsvoorstel voor de Wet integere bedrijfsvoering zorg- en jeugdhulpaanbieders (Wibz) naar de Kamer gestuurd. Dit wetsvoorstel stelt randvoorwaarden aan (financiële) bedrijfsvoering, winstuitkering en vergunningsverlening en intrekking, om integer bestuur en verantwoord ondernemerschap te bevorderen.

U bent voornemens om het wetsvoorstel Wibz verder aan te scherpen. U heeft de Tweede Kamer toegezegd om hen voor het zomerreces over deze voorgenomen aanscherpingen te informeren.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om bijgevoegde brief te ondertekenen en deze aan de Tweede Kamer te verzenden op vrijdag 3 juli, na afstemming in de Ministerraad.

3. Kernpunten

Kritiek op het wetsvoorstel

De Tweede Kamer, toezichthouders en veldpartijen hebben gereageerd op het huidige wetsvoorstel zoals het in de Kamer ligt. De punten van kritiek hebben op hoofdlijnen betrekking op:

- Winst: de Kamer wil winstuitkeringen aan strengere voorwaarden onderwerpen dan in het wetsvoorstel staat of zelfs verbieden.
- Samenhangend hiermee wil de Kamer private equity investeerders actief weren uit de zorg.
- De Kamer is ook kritisch op de werking van het wetsvoorstel om ongewenste praktijken (zelfverrijking en fraude) tegen te gaan; zij betwijfelen of het wetsvoorstel daarin niet te beperkt is.
- Toegang tot de sector: de Kamer en de toezichthouders vragen om uitbreiding van de Wtza vergunningplicht en strengere eisen aan zorgaanbieders aan de voorkant.
- Balans tussen wet- en regelgeving, zelfregulering en administratieve lasten: de Kamer vraagt om strengere eisen voor aanbieders om integere bedrijfsvoering te borgen, maar is tegelijkertijd kritisch op het creëren van extra administratieve lasten en stelt veel vragen over de verhouding met zelfregulering.
- Partijen uit het veld vragen aandacht voor de proportionaliteit van de maatregelen en administratieve lasten, en de mogelijkheid om de

Governance code zorg (zelfregulering van zorgaanbieders) ook in de wet te verankeren.

Uitspraak rechtszaak - Radiology
Ook de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (de Afdeling) van 22 oktober 2025 moet mee worden genomen in de aanscherpingen van het wetsvoorstel. De Afdeling heeft in deze zaak geoordeeld dat de minister het winstuitkeringsverbod niet coherent en consistent heeft toegepast: onderaannemers mogen wel winst uitkeren en hoofdaannemers niet. Dit verschil, en waarom dat mag, is onvoldoende gemotiveerd. Dat geldt tevens voor "complexe" en "niet-complexe" zorg. Daarom is de toepassing in strijd met Europees recht. Deze uitspraak zorgt voor onduidelijkheid over de toepasbaarheid en handhaafbaarheid van het huidige winstuitkeringsverbod in de zorg. Deze situatie is onwenselijk. Daarom is het nodig zo snel mogelijk tot een coherenter en consistenter beleid ten aanzien van winst in de zorg te komen.

4. Toelichting

a. Financieel-economische gevolgen, arbeidsmarkteffecten en regeldrukeffecten
De administratieve lasten die de gestelde voorwaarden en verplichting in het wetsvoorstel met zich meebrengen zijn uiteengezet in de Memorie van Toelichting bij het huidige wetsvoorstel zoals dat in de Kamer ligt. De toename van de structurele regeldruk in verband met het wetsvoorstel wordt in totaal geraamd op jaarlijks € 18.990.756. De vermindering van de structurele regeldruk als gevolg van het opheffen van het CSZ, geraamd op jaarlijks € 1.126.083, wordt hiervan afgetrokken. De totale netto structurele regeldruk wordt dan ook geraamd op € 17.864.673. Deze administratieve lasten doen zich alleen voor als een aanbieder winst uitkeert en dit geldt niet voor alle aanbieders.

Wijzigen van het wetsvoorstel zou kunnen leiden tot een aanpassing van de geraamde regeldruk. Welke effect dit heeft op de regeldruk is afhankelijk van de wijzigingen die worden voorgesteld. Dit wordt meegenomen bij de nota van wijziging.

b. Juridische aspecten
Het invoeren van extra voorwaarden aan de bedrijfsvoering van zorgaanbieders maakt inbreuk op de vrij verkeer-bepalingen (EU). Voor de onderbouwing dat deze inbreuk gerechtvaardigd is, is het nodig dat alle beschikbare en relevante informatie zorgvuldig is meegewogen en dat de genomen maatregelen proportioneel zijn. Voor de maatregelen in het wetsvoorstel is deze toetsing reeds uitgevoerd en is geconstateerd dat het wetsvoorstel, vanwege de balans, proportioneel is. Voor de nieuw in te voeren maatregelen wordt deze toetsing opnieuw uitgevoerd. Een maatregel die niet goed is onderbouwd, is juridisch kwetsbaar.

c. Politieke en maatschappelijke context
De maatschappelijke verontwaardiging is groot na incidenten waarin zorg- en jeugdhulpaanbieders hun eigen financiële belangen boven de maatschappelijke belangen hebben gesteld. Er is dan ook regelmatig publiciteit rondom de Wibz. Bij de diverse onderwerpen (zoals winst, private equity, strengere toets aan de voorkant etc.) wordt gewezen op de voorgenomen maatregelen in de Wibz.

Toezichthouders en gemeenten vragen om strengere maatregelen en meer bevoegdheden om toezicht te houden. De NZa en de IGJ hebben een aantal gewenste maatregelen genoemd in de presentatie die zij hebben gehouden tijdens de technische briefing in de Tweede Kamer op 20 maart 2025. De VNG heeft daartoe ook opgeroepen in het rondetafelgesprek in de Tweede Kamer op 24 maart 2025.
Brancheorganisaties van zorgaanbieders, bestuurders en toezichthouders in de zorg en diverse advocatenkantoren vinden (onderdelen van) de voorgestelde maatregelen daarentegen te vergaand, niet proportioneel of overbodig. Zij verwijzen naar bestaande regels in het burgerlijk wetboek en de Governancecode zorg.

Bij de Kamer is draagvlak voor randvoorwaarden en verplichtingen om een integere bedrijfsvoering bij de zorg- en jeugdhulpaanbieders te borgen. Er is een kritische houding ten opzichte van het huidige wetsvoorstel. Een aantal moties die om een koerswijziging in de Wibz vragen, zijn met een meerderheid aangenomen. De uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State zal de druk opvoeren, ook vanuit de Kamer, om het huidige winstuitkeringsverbod te herzien. Ook de recent door de NZa uitgebrachte Informatiekaart Dividenduitkeringen in de zorg 2024 roept in de Kamer vragen op over de hoeveelheden dividend dat wordt uitgekeerd.

Tegelijkertijd stellen Kamerleden ook de vraag of de voorgestelde normen niet een te verregaande inbreuk maken op de vrijheid van aanbieders en de administratieve lasten. Dit benadrukt de lastige afweging om tot een goede balans te komen tussen wet- en regelgeving om integere bedrijfsvoering te realiseren en tegelijkertijd integere aanbieders de ruimte te geven om goede zorg te leveren, met zo min mogelijk regeldruk.

In het coalitieakkoord geeft het kabinet het volgende aan:
We pakken zorgfraude hard aan en zorgen voor duidelijke en aangescherpte normen voor verantwoord ondernemerschap in de zorg, waaronder het inperken van de uitwassen van private equity. Zo zorgen we ervoor dat elke zorgeuro goed terecht komt en de toegankelijkheid, kwaliteit en het belang van patiënten altijd voorop staan.

Het wetsvoorstel Wibz kan worden gezien als uitvoering van dit voornemen.

5. Afstemming
De Kamerbrief is afgestemd met directie WJZ en directie Jeugd.

6. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.